

Beşiktaş İskelesi'nde önceki gün açılan sergiye düzenlenen saldırıyla ilgili tabelaları hazırlayan sanatçı Rosan Bosch (solda) "Yaşanılan saldırı benim hikâyem mi, yoksa Türkiye'nin mi? Bunu sorgulamak lazım." diyor. FOTOGRAF: ZAMAN, MUSA İĞREK

'Tabelaya tepki çok hızlı oldu'

Tophane'den sonra sanata bu kez Beşiktaş'tan bir saldırı geldi. 4. iDANS Uluslararası Çağdaş Dans ve Performans Festivali kapsamında Beşiktaş İskelesi'nde açılan sergide üç büyük dinin simgelerinin yanında Atatürk'ün resminin yer aldığı tabela, CHP Gençlik Kolları üyesi oldukları iddia edilen öfkeli bir grup tarafından parçalandı.

MUSA İĞREK İSTANBUL

Sanata bir saldırı bu kez Beşiktaş'tan geldi. Bimeras Kültür Vakfı tarafından düzenlenen 4. iDANS Uluslararası Çağdaş Dans ve Performans Festivali kapsamında Üsküdar, Beşiktaş ve Kadıköy meydanları için planlanan Serbest Bölge İstanbul (Free Zone İstanbul) sergisi daha yerine konulurken Beşiktaş Meydanı'nda önceki gün saldırıya uğradı. CHP Gençlik Kolları üyesi olduklarını iddia eden grup sergide 'ibadet bölgesi' işaretine gönderme yapan ve üç büyük dinin simgelerinin yanında Atatürk'ün resminin de yer aldığı tabelaya zarar verdi. Sergideki görevlilere ise kaba kuvvet uygulamaya çalışan yaklaşık 25 kişilik öfkeli grup, daha sonra olay mahallini terk etti. Olay sırasında tabelaları hazırlayan sanatçı Rosan Bosch, iDANS Sokak Projeleri Koordinatörü Eser Ulun ve çeşitli görevliler vardı. Yirmi eserden biri olan Beşiktaş Meydanı'ndaki tabela, Atatürk'ün bazı kesimler tarafından bir din gibi algılanıp algılanmadığını tartışmaya açıyor. İşin garip tarafı ise Tophane saldırısını günlerce ekranlara ve gazetelere taşıyanların bu olayda derin bir suskunluğa çekilmeleri.

ZARAR VERMEYE GELMİŞLERDİ

Danimarka'da yaşayan mimar/tasarımcı ikili Rosan Bosch ve Rune Fjord'a ait olan eserler aslında ilk kez sergileniyor. Daha önce Göteborg ve Budapeşte gibi yerlerde kurulan tabelalar iDANS kapsamında İstanbul'da sanat-

çıların gözlemlerinden ve dikkatlerini çeken konulardan sonra şekil aldı. İkili uzunca bir süre kafa yorduktan sonra tabelaları üretti. Rosan Bosch saldırı anında oradaydı. Yaşadıklarını anlatırken yüzünde korku vardı. Yanlış anlaşılacak için adeta diken üzerinde yürüyordu. Tabelaya bir tepki belediklerini ama bunun çok hızlı olduğunu söyleyen Bosch "Tabelaları meydana koyduk, sırtımızı döndük ve baktık ki öfkeli bir kalabalık Atatürk'ün olduğu tabelaya zarar veriyor, deviriyor. Şaşırdık. Olaylar istemediğimiz şekilde geliyordu. Proje Koordinatörü Eser

Ulun'un meydanda gittikçe şiddete maruz kalması bizi daha da telaşlandırdı. Tansiyon yükseldikçe korkmaya başladım. Danimarka'da Tophane'de yaşanan saldırının yansımalarını okumuştum. Burada da aynı şeyin olmasından korktum. İnsanlar gittikçe agresifleşiyor ve şiddete doğru gidiyordu. Bizim istediğimiz bu değildi. iDANS'ın Koordinatörü Aydın Silier'i aradım ve çekilme kararı aldık. Lakin, gelenler zarar vermek için tetikte bekliyordu." dedi.

Bosch, öfkeli kalabalığın organize olduğunu düşünüyor: "Çoğunluğu erkekti. Olay 10-15 dakika sürdü. Sal-

dırının öncesinde polisler ile karşılaşmış ve onlar bizim izinleri incelemiş ve bir sorun görmemişti. Sonrasında olaylar patlak verdi. O esnada etrafta polis yoktu. Gerçekten kızgındılar ve hınçlarını bir şeylerden almak istiyorlardı. Tabela üzerindeki plastiği bir hışımla söktüler. Parçalamak istediler ama zorlandılar daha sonra bir yerlerden uyarı geldi: 'Üzerinde Atatürk var' vs. diye onlarda plastik afiş katlayıp yanlarına aldılar ve olay yerinden ayrıldılar."

SUÇ DUYURUSUNDA BULUNACAĞIZ

Türkiye'ye dair algısının maalesef değiştiğini söyleyen Bosch şöyle devam ediyor: "Grubun kim olduğunu benim anlamam zor. Bir komple teorisi yaratmak istemiyoruz. Biz sadece başımıza gelenleri anlatmaya çalışıyoruz. İnsanlarla oturup konuşmamak, tartışmamak çok üzücü. Keşke yaptığım işin ne olduğunu sorsaydılar onlara anlatırdım. Levhanın indirilmesinden sonra bu mesaj ortadan kalkmadı aslında."

Bosch, tabelalarla günlük hayatta ne yapıyorsak onu sokakta da yapabileceğimiz alanlar olduğunu anlatmaya çalışıyor. Yapmak istediğini şöyle özetliyor: "Tartışma alanları oluşturabilmek, farklılıklara saygı göstermek."

iDANS Festivali Genel Yönetmeni Aydın Silier bugün Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunacaklarını söyledi. Beşiktaş Meydanı'nda Atatürk'ün yer aldığı tabela yok ama Kadıköy ve Üsküdar'da yarından itibaren 24 Ekim'e kadar yaklaşık 25 tabela görülebilecek, tabii birileri saldırmaz ise.

'Amacım tansiyonu yükseltmek değildi'

"Tabelaları hazırlamadan önce çok insana sordu, konuştum. Türk toplumu nasıldır, nedir, ne farkları var. Bazı şeyleri çok rahat konuştum ama bazılarına da çok zor cevaplar aldım. Atatürk konusuna geldiğimizde ise cevap almam daha da zorlaştı. Sanki bir dinden söz ediyormuşuz gibi herkes hassas davranıyordu. Politik bir şey olduğunda rahatça tartışabilirsiniz ama bu konu öyle değildi, bir dogma gibi. Başka ülkelerdeki ünlü adamlar üzerine söz söylemeye benzemiyor, üzerine konuşamıyorsunuz. Çok farklı tepkiler ile karşılıyorsunuz. Ben de bu nasıl bir anlayıştır onu anlamaya çalıştım. Biz bunu tartışabilir miyiz, tartışamaz mıyız? Amacım asla tansiyonu yükseltmek değildi. Daha önce böyle bir korku yaşamadım. Bundan sonra tabelaları koymalı mıyız, koymamalı mıyız? zor bir soru. Bu ifade

özgürlüğü açısından çok büyük bir dilemma benim için. Daha da önemlisi bu benim hikâyem mi, yoksa Türkiye'nin mi? Bunu sorgulamak lazım. Dün gece yatağımda uyumadan düşündüm, biraz da korkuyorum açıkçası, ailem var. Değişik yerlerden de bir tepki gelebilir. Lakin projeye devam etme kararı aldım, tepkilerin Kadıköy'de ve Üsküdar'da nasıl olacağını ölçmek istiyorum. Bu önemli bizim için çünkü ifade özgürlüğüne inanıyorum. Bu yaşananlar bütün ülkeyi temsil etmiyor. Tanıştığım insanların çoğu bu konuların tartışılmasından, konuşulmasından yana. Tophane'deki olay sosyal bir meseleydi. Buradaki daha farklı bir olgu, bunu tartışmak, konuşmak lazım. Bu olay medyada çok yer etmedi, başımıza çok büyük bir hadise gelmediği için belkide."

'Öfkeli kalabalık, üzerimize yürüdü'

Eser Ulun (iDANS Sokak Projeleri Koordinatörü): "İnsanlar tabelayı ne zaman devirdiler, ne zaman oraya geldiler çok kestiremedik. Gözümüz tabelayı göremeyince oraya doğru yaklaştık. İlk gittiğimizde küçük bir grup vardı. Gelen gruba dışardan insanlar da da-

hil oldu. Beşiktaş Belediyesi'nin otobüsünden inen ve bize doğru gelen insanlar vardı. Yeni gelenler de bizi tehdit eder bir vaziyette yaklaştı. Öfkeli kalabalık yaka kartımı tutup "sen kimsin, ne yapıyorsun" diye sordu. Tabelaya zarar veren kişi bana bağıra baği-

ra "Ben CHP'nin Gençlik Kolu Başkanı'yım, bunu yapmaya hakkınız yok. İzinleriniz var mı?" dedi ve üzerimize yürüdü. Yaşanılanlar sadece bir gruba ait değil aslında. Olayı görenler de tepkiyle karşıladı bizleri. O gün orada bir anlayış ve hoşgörü sıkıntısı vardı."